

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Retoryka stosowana Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia polska (K) Specjalność Specjalność reklama i kreowanie wizerunku Jednostka organizacyjna Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil praktyczny		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 13FPKRKWS.14S.13790.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy specjalnościowy Blok zajęciowy Przedmioty specjalnościowe	
Koordynator zajęć	Eliza Gajzler		
Prowadzący zajęcia	Eliza Gajzler		
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych i interpersonalnych studentów. Przygotowania do samodzielnych wystąpień publicznych. Ukazanie retoryki jako pragmatycznego narzędzia medialnego.
C2	Zapoznanie studenta z zagadnieniami z zakresu historii i teorii retoryki.
C3	Ukazanie studentom specyfiki wystąpień publicznych, analiza tych form aktywności. Zapoznanie z najważniejszymi figurami retorycznymi funkcjonującymi w dyskursie.
C4	Uświadomienie studentom roli emocji w przekazie retorycznym i konieczność krytycznego analizowania dyskursu retorycznego.
C5	Określenie roli etyki i moralnego wymiaru w szeroko rozumianej retoryce.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Zna podstawowe pojęcia z zakresu literaturoznawstwa i rozumie ich znaczenie dla konstruowania wypowiedzi retorycznych.	FPK_K1_W01, FPK_K1_W03, FPK_K1_W04, FPK_K1_W07, FPK_K1_W08, FPK_K1_W13, FPK_K1_W15, FPK_K1_W17	Wypowiedź ustna
W2	Ma wiedzę na temat technik perswazyjnych i manipulacyjnych, a także o roli emocji w przekazie retorycznym.	FPK_K1_W01, FPK_K1_W02, FPK_K1_W04, FPK_K1_W06, FPK_K1_W07, FPK_K1_W15, FPK_K1_W16, FPK_K1_W17	Wypowiedź ustna
W3	Ma wiedzę na temat obecności retoryki w narracji literaturoznawczej i historycznej i wie o różnej roli tychże w kolejnych epokach.	FPK_K1_W01, FPK_K1_W04, FPK_K1_W07, FPK_K1_W12, FPK_K1_W13, FPK_K1_W15, FPK_K1_W17, FPK_K1_W19	Wypowiedź ustna
W4	Posiada wiedzę na temat konieczności dostosowywania wypowiedzi retorycznych do okoliczności i rozmówcy.	FPK_K1_W02, FPK_K1_W06, FPK_K1_W11, FPK_K1_W12, FPK_K1_W13, FPK_K1_W14, FPK_K1_W15, FPK_K1_W16, FPK_K1_W17, FPK_K1_W19	Wypowiedź ustna
Umiejętności - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U1	Potrafi analizować wybrany tekst historycznoliteracki pod kątem struktur retorycznych.	FPK_K1_U01, FPK_K1_U02, FPK_K1_U03, FPK_K1_U04, FPK_K1_U05, FPK_K1_U06, FPK_K1_U07, FPK_K1_U08, FPK_K1_U09, FPK_K1_U11	Wypowiedź ustna
U2	Potrafi sprawnie argumentować swoje racje (w mowie i piśmie), zwięźle i przejrzysto przedstawiać swój punkt widzenia, zgodnie z zasadami retoryczno-erystycznymi.	FPK_K1_U01, FPK_K1_U02, FPK_K1_U03, FPK_K1_U04, FPK_K1_U05, FPK_K1_U06, FPK_K1_U07, FPK_K1_U09, FPK_K1_U10	Wypowiedź ustna
U3	Umie wyróżnić elementy perswazji i manipulacji i potrafi się przed nim bronić.	FPK_K1_U03, FPK_K1_U04, FPK_K1_U05, FPK_K1_U06, FPK_K1_U07, FPK_K1_U09, FPK_K1_U10, FPK_K1_U11, FPK_K1_U12	Wypowiedź ustna
U4	Potrafi logicznie skonstruować wypowiedź ustną i pisemną – wskazać jej przedmiot, strategię argumentacyjną, wnioski.	FPK_K1_U03, FPK_K1_U04, FPK_K1_U05, FPK_K1_U07, FPK_K1_U08, FPK_K1_U09, FPK_K1_U10, FPK_K1_U11, FPK_K1_U12	Wypowiedź ustna
U5	Umie argumentować na rzecz swoich wyborów aksjologicznych oraz dostosować argumenty do stawianej tezy i odbiorcy.	FPK_K1_U03, FPK_K1_U04, FPK_K1_U07, FPK_K1_U08, FPK_K1_U09, FPK_K1_U10, FPK_K1_U11, FPK_K1_U12	Wypowiedź ustna
U6	Potrafi rozróżniać rodzaje wypowiedzi i identyfikować ich procedury uzasadniające.	FPK_K1_U03, FPK_K1_U04, FPK_K1_U08, FPK_K1_U09, FPK_K1_U10, FPK_K1_U11	Wypowiedź ustna

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U7	Umie wykorzystywać poglądy innych autorów do budowania własnego stanowiska w debacie.	FPK_K1_U01, FPK_K1_U03, FPK_K1_U04, FPK_K1_U08, FPK_K1_U09, FPK_K1_U10, FPK_K1_U11, FPK_K1_U12	Wypowiedź ustna
U8	Zdaje sobie sprawę z roli emocji w tego typu sytuacjach. Jest świadomy werbalnych i niewerbalnych determinant skutecznej komunikacji i potrafi je wykorzystać w zawodzie.	FPK_K1_U03, FPK_K1_U04, FPK_K1_U05, FPK_K1_U08, FPK_K1_U09, FPK_K1_U10, FPK_K1_U11, FPK_K1_U12	Wypowiedź ustna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Potrafi okazać zainteresowanie innymi punktami widzenia i wykazać chęć ich zrozumienia oraz uznać konieczność poszukiwań kompromisowych rozwiązań.	FPK_K1_K03, FPK_K1_K04, FPK_K1_K05, FPK_K1_K07, FPK_K1_K08, FPK_K1_K09, FPK_K1_K10, FPK_K1_K11	Wypowiedź ustna
K2	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu (dziennikarza, publicysty, nauczyciela, pisarza) zwłaszcza w zakresie problemów obyczajowych i etycznych (zwrócenie uwagi na rezultaty wykorzystanych środków retorycznych w dyskursie publicznym).	FPK_K1_K01, FPK_K1_K02, FPK_K1_K03, FPK_K1_K04, FPK_K1_K05, FPK_K1_K06, FPK_K1_K07, FPK_K1_K08, FPK_K1_K09, FPK_K1_K10, FPK_K1_K11, FPK_K1_K12	Wypowiedź ustna
K3	Zdaje sobie sprawę z ogromnej wagi, jaką jest sprawność w obszarze komunikacji interpersonalnej. Posiada wysokie kompetencje komunikacyjne, które prezentuje też w sytuacjach trudnych (m.in. w przypadku konfliktu).	FPK_K1_K02, FPK_K1_K03, FPK_K1_K05, FPK_K1_K08, FPK_K1_K09, FPK_K1_K12	Wypowiedź ustna
K4	Pracując w grupie umie zastosować wiedzę dotyczącą efektywnego i satysfakcjonującego komunikowania się zgodnie z zadaniami sztuki retoryczno-erystycznej.	FPK_K1_K01, FPK_K1_K03, FPK_K1_K04, FPK_K1_K08, FPK_K1_K09, FPK_K1_K10, FPK_K1_K12	Wypowiedź ustna
K5	Argumentuje zgodnie z własnymi przekonaniem i zachowaniem standardów moralno-etycznych i prawnych.	FPK_K1_K04, FPK_K1_K05, FPK_K1_K08, FPK_K1_K09, FPK_K1_K10, FPK_K1_K11, FPK_K1_K12	Wypowiedź ustna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Oblicza retoryki (ars bene dicendi, retoryka a retoryczność, sposoby definiowania i klasyfikacji).	W1, W3, U6, K3	Ćwiczenia
2.	Sztuka argumentacji retorycznej. Pułapki i szumy komunikacyjne.	W1, W2, W3, W4, U1, U6, K1, K3	Ćwiczenia
3.	Mowa ciała i jej funkcje retoryczne. Przygotowania do wystąpień oratorskich.	W1, W2, W4, U2, U3, U4, U5, U6, U7, U8, K1, K2, K3, K4, K5	Ćwiczenia
4.	Wystąpienie publiczne - zajęcia warsztatowe.	W2, W4, U2, U4, U5, U6, U7, U8, K1, K3, K4, K5	Ćwiczenia
5.	Manipulacja i perswazja. Sposoby obrony przed "czarną retoryką".	W2, W4, U1, U3, U4, U5, U6, U7, U8, K1, K2, K3, K4, K5	Ćwiczenia
6.	Toposy retoryczne. Funkcje, sposoby tworzenia i wykorzystania.	W1, W3, U1, U5, K1, K4, K5	Ćwiczenia
7.	Zasada harmonii 3 stylów w mowie retorycznej. Stosowność i dostosowania (do okoliczności, rozmówcy, wieku, wyglądu, wiedzy, kompetencji, itd.)	W1, W4, U2, U4, U5, U6, K1, K4	Ćwiczenia
8.	Gatunki retoryczne. Retoryczność tekstów użytkowych. Sposoby ich czytania i tworzenia.	W2, W4, U1, U2, U3, U4, U5, U6, U7, U8, K1, K2, K3, K4, K5	Ćwiczenia
9.	Retoryka w reklamie.	W4, U1, U2, U3, U4, U5, U6, U7, U8, K1, K2, K3, K4, K5	Ćwiczenia
10.	Kłamstwo w służbie retoryki.	U2, U3, U4, U5, U6, U7, U8, K1, K2, K3, K4, K5	Ćwiczenia
11.	Etyka i moralność a retoryczne sztuczki.	U2, U3, U6, U7, U8, K1, K2, K3, K4, K5	Ćwiczenia
12.	Psychologia języka a kontekst retoryczny.	U2, U3, U4, U5, U7, U8, K1, K2, K3, K4, K5	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa, Metoda warsztatowa, Pokaz i obserwacja, Demonstracje dźwiękowe i/lub video

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	80 procent obecności na zajęciach oraz przygotowanie wypowiedzi ustnej. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM: bardzo dobry (bdb; 5,0): znakomita wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne dobry plus (+db; 4,5): bardzo dobra wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne dobry (db; 4,0): dobra wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne dostateczny plus (+dst; 3,5): zadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami dostateczny (dst; 3,0): zadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne, ale z licznymi błędami niedostateczny (ndst; 2,0): niezadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne

Literatura

Obowiązkowa

1. Arystoteles, Retoryka, Poetyka, Warszawa 1988. Błaut R., Skuteczne negocjacje, Warszawa 1995. Bralczyk J., Mosiołek-Kłosińska K. (red.), Język w mediach masowych, Warszawa 2000. Bredemeier K., Czarna retoryka. Siła i magia języka, Warszawa 2007.

Dodatkowa

1. Lewiński P., Retoryka reklamy, Wrocław 2008. Perelman Ch., Imperium retoryki. Retoryka i argumentacja, Warszawa 2002. Pisarek W., Nowa retoryka dziennikarska, Kraków 2002.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia	30
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie do zajęć	20
Przygotowanie do zaliczenia	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FPK_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania potrzeby uczestniczenia w życiu kulturalnym i jej realizacji oraz stymulowania w swoim otoczeniu i dla celów zawodowych
FPK_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, świata
FPK_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do rozumienia roli wiedzy o języku, literaturze i kulturze rodzimej w budowaniu tożsamości zbiorowej i rozwijaniu więzi społecznych
FPK_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykorzystywania dla celów zawodowych relacji zachodzących między kulturą (jej instytucjami oraz mediami) a polityką i władzą w różnych jej wymiarach
FPK_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podjęcia partnerskiego dialogu z przedstawicielami odmiennych światopoglądów i postaw, różnych środowisk i kręgów kulturowych
FPK_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krzewienia w pracy zawodowej kultury języka i kultury czytelniczej
FPK_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do realizacji potrzeby ustawicznego uczenia się i ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności
FPK_K1_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do aktywności w podejmowaniu działań profesjonalnych samodzielnie i zespołowo
FPK_K1_K09	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania wrażliwości etycznej związanej z własną pracą i udziałem w różnych formach życia zbiorowego
FPK_K1_K10	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego kształtowania i pielęgnacji własnych upodobań kulturalnych, zwłaszcza literackich, potrafiąc je spożytkować w pracy zawodowej oraz w celu autoprezentacji
FPK_K1_K11	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do funkcjonowania w zróżnicowanym (także międzynarodowym) otoczeniu społeczno-kulturowym i zawodowym
FPK_K1_K12	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do pracy w zespole wedle celów i wskazówek formułowanych przez kierownika zespołu
FPK_K1_U01	Absolwent/ka potrafi dostrzegać i wykorzystywać we własnej praktyce zawodowej specyfikę twórczości literackiej i estetyczne funkcje języka
FPK_K1_U02	Absolwent/ka potrafi na gruncie zawodowym porozumiewać się przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych w języku rodzimym i obcym
FPK_K1_U03	Absolwent/ka potrafi posługiwać się w mowie i piśmie różnymi stylami funkcjonalnymi polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej oraz specyfiki wykonywanej pracy
FPK_K1_U04	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje dla celów zawodowych
FPK_K1_U05	Absolwent/ka potrafi wykorzystać elementarne umiejętności badawcze i praktyczne (formułowanie i analiza problemów, dobór metod i narzędzi, opracowanie, prezentacja i wdrożenie wyników), pozwalające na rozwiązywanie typowych zadań/problemów w obrębie profesji związanych z wykształceniem polonistycznym
FPK_K1_U06	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności ogólne i dziedzinowe oraz zawodowe, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego i opiekuna praktyki zawodowej
FPK_K1_U07	Absolwent/ka potrafi posługiwać się w typowych sytuacjach profesjonalnych podstawowymi ujęciami teoretycznymi, pojęciami i sprawnościami właściwymi dla polonistyki
FPK_K1_U08	Absolwent/ka potrafi rozpoznać różne rodzaje tekstów, ze szczególnym uwzględnieniem tekstów literackich, oraz przeprowadzić ich analizę i interpretację w konkretnym kontekście kulturowym i zawodowym
FPK_K1_U09	Absolwent/ka potrafi formułować i wyrażać w mowie i piśmie własne poglądy w ważnych sprawach dotyczących kultury, życia społecznego, problemów zawodowych i kwestii światopoglądowych

Kod	Treść
FPK_K1_U10	Absolwent/ka potrafi skonstruować w języku polskim, w konkretnej sytuacji zawodowej, typową wypowiedź pisemną oraz przygotować i zaprezentować wystąpienie ustne i/lub multimedialne dotyczące literatury, języka, a także innych obszarów komunikacji kulturowej i interpersonalnej
FPK_K1_U11	Absolwent/ka potrafi argumentować z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułować na tej podstawie wnioski
FPK_K1_U12	Absolwent/ka potrafi rozpoznać, ocenić i spożytkować ekspresywne, estetyczne i pragmatyczne możliwości języka polskiego
FPK_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie zakres, miejsce i znaczenie studiów polonistycznych w obszarze nauk humanistycznych oraz specyfikę przedmiotową i metodologiczną, z ukierunkowaniem na zastosowania praktyczne w wybranych sferach działalności twórczej, kulturalnej, edukacyjnej, medialnej i/lub promocyjno-reklamowej
FPK_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie elementarną terminologię z zakresu badań nad językiem, literaturą i ich kontekstami
FPK_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane teorie i metodologie badań literackich i językowych
FPK_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji różnych tekstów ze szczególnym uwzględnieniem komunikatów językowych, w tym literackich, właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w obrębie literaturoznawstwa i językoznawstwa
FPK_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie sposób funkcjonowania kultury, jej systemy i społeczne obiegi i ich specyfikę z ukierunkowaniem na zastosowania praktyczne w wybranych sferach działalności twórczej, kulturalnej, edukacyjnej, medialnej i/lub promocyjno-reklamowej
FPK_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie wpływ historii na rozwój języka, literatury i kultury polskiej i dysponuje uporządkowaną wiedzą ogólną z zakresu historii Polski
FPK_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie najważniejsze idee filozoficzne i estetyczne stymulujące rozwój humanistyki, a zwłaszcza literatury i języka
FPK_K1_W11	Absolwent/ka zna i rozumie specyfikę współczesnego języka polskiego z ukierunkowaniem na zastosowania praktyczne w wybranych sferach działalności twórczej, kulturalnej, edukacyjnej, medialnej i/lub promocyjno-reklamowej
FPK_K1_W12	Absolwent/ka zna i rozumie podstawy z zakresu pragmalingwistyki, kultury języka, leksykologii i leksykografii z ukierunkowaniem na zastosowania praktyczne w wybranych sferach działalności twórczej, kulturalnej, edukacyjnej, medialnej i/lub promocyjno-reklamowej
FPK_K1_W13	Absolwent/ka zna i rozumie szczegółowe zagadnienia historii literatury polskiej od początków do współczesności z ukierunkowaniem na zastosowania praktyczne w wybranych sferach działalności twórczej, kulturalnej, edukacyjnej, medialnej i/lub promocyjno-reklamowej; zna, rozumie i interpretuje w odpowiednich kontekstach kulturowych wybrane dzieła reprezentatywne dla poszczególnych epok
FPK_K1_W14	Absolwent/ka zna i rozumie specyfikę związków kultury, literatury i sztuki polskiej z historią, kulturą, literaturą i sztuką powszechną z ukierunkowaniem na zastosowania praktyczne w wybranych sferach działalności twórczej, kulturalnej, edukacyjnej, medialnej i/lub promocyjno-reklamowej
FPK_K1_W15	Absolwent/ka zna i rozumie znaczenie i specyfikę najnowszej literatury i posiada wiedzę o wydarzeniach życia kulturalnego z ukierunkowaniem na zastosowania praktyczne w wybranych sferach działalności twórczej, kulturalnej, edukacyjnej, medialnej i/lub promocyjno-reklamowej
FPK_K1_W16	Absolwent/ka zna i rozumie zagadnienia z zakresu poetyki i z zakresu teorii literatury z ukierunkowaniem na zastosowania praktyczne w wybranych sferach działalności twórczej, kulturalnej, edukacyjnej, medialnej i/lub promocyjno-reklamowej
FPK_K1_W17	Absolwent/ka zna i rozumie specyfikę funkcjonowania współczesnych mediów komunikacyjnych i ich społeczno-kulturowe znaczenie z ukierunkowaniem na zastosowania praktyczne w wybranych sferach działalności twórczej, kulturalnej, edukacyjnej, medialnej i/lub promocyjno-reklamowej

Kod	Treść
FPK_K1_W19	Absolwent/ka zna i rozumie przedmiotowe, metodologiczne i metodyczne aspekty szczegółowej wiedzy w wybranym zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa lub innych pokrewnych/pomocniczych dyscyplin, niezbędną dla samodzielnej realizacji prostego zadania badawczego lub projektu zorientowanego na zastosowanie praktyczne w wybranej sferze działalności twórczej, kulturalnej, edukacyjnej, medialnej i/lub promocyjno-reklamowej